

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Pentru aprobarea Avizului la proiectul de lege
privind modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

AVIZ
la proiectul de lege privind modificarea
și completarea unor acte legislative

Guvernul a examinat proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 443 din 28 noiembrie 2016), de un grup de deputați în Parlament, și relevă următoarele.

1. La art. I (cu referire la modificarea *Codului penal*):

Modificările propuse la art. 111 alin. (2¹), în partea ce ține de nestingerea antecedentelor penale pînă la executarea integrală a pedepsei penale, sunt în contradicție cu prevederile alin. (1) al aceluiași articol, care stipulează că se consideră ca neavînd antecedente penale persoanele eliberate de pedeapsă penală, eliberate, potrivit actului de amnistie, de răspunderea penală, eliberate, potrivit actului de amnistie sau grațiere, de executarea pedepsei pronunțate prin sentința de condamnare, condamnate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei dacă, în termenul de probă, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu a fost anulată, cauze ce nu includ momentul executării pedepsei penale.

În ceea ce privește condiționarea stingerii antecedentelor penale de momentul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, urmează a se ține cont de starea materială a persoanei, astfel încît persoana să nu sufere din cauza faptului că nu are mijloace pentru a achita sumele datorate la stat.

În altă ordine de idei, conform art. 106 din Codul penal, confiscarea constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2) al acestui articol. În baza celor enunțate conchidem că, confiscarea și transferarea valorii bunurilor confiscate la buget reprezintă o prerogativă a statului. Prin urmare, nu s-ar putea condiționa stingerea antecedentelor penale de momentul transferării valorii bunurilor confiscate la buget, avînd în vedere că aceasta nu este o obligație a făptuitorului.

Totodată, menționăm că norma propusă la art. 111 alin. (2¹) nu corespunde principiului clarității și preciziei normei juridice.

2. La art. II:

Utilizarea conceptului de „bun infracțional” nu este în spiritul Codului penal al Republicii Moldova (art. 106), nici în cel al Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană, care utilizează termenul de „instrumente și produse ale infracțiunilor”. Prin urmare, se propune revizuirea acestei noțiuni (eventual, prin

substituirea acesteia cu „bunuri ce derivă din activități infracționale” sau „bunuri derivate din infracțiuni”) (obiecție valabilă pe tot parcursul proiectului).

2. La art. III (cu referire la modificarea *Codului de procedură penală*):

La pct. 1 textul „Codului de procedură penală” se va substitui cu textul „prezentul cod”.

La noțiunea de „investigații financiare”, se va atrage atenția că potrivit art. 284 din Codul civil, patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive strâns legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate. Prin urmare, noțiunea de patrimoniu este mai largă și include în sine toate bunurile, inclusiv deținute efectiv.

În aceeași ordine de idei, este conceptual inacceptabilă aserțiunea precum că bunurile deținute efectiv de o persoană sunt proprietate a altei persoane.

Pe de altă parte, nu pot fi colectate informații cu privire la bunurile care sunt deținute nominal sau administrate de o altă persoană, nici urmărite, atâta timp cât această persoană nu are calitatea procesuală de bănuit, învinuit, inculpat sau condamnat.

Prevederile de la pct. 3 țin de obiectul *Codului de executare al Republicii Moldova* (obiecție valabilă și pentru pct. 4 în partea ce ține de art. 229⁶ și art. 229⁷).

Noțiunea de valorificare are o accepțiune largă. Este judicios de a se indica un termen concret, cum ar fi vânzarea bunurilor.

La fel, este necesar de a se prevedea expres că sumele obținute din vânzarea bunurilor vor fi depozitate pentru a fi redistribuite conform hotărârii instanței de judecată. În același timp, urmează a fi prevăzut un mecanism care ar exclude răspunderea statului pentru eventualele prejudicii rezultate în urma vânzării, cu excepția cazurilor în care au fost comise acte ilegale de către persoanele care au vândut bunul.

La art. 207¹ lit. b) nu este înțeles cum va fi demonstrată devalorizarea de pînă la 10% a bunurilor indisponibilizate.

Norma de la lit. c) a aceluiași articol are o formulare vagă. Aceasta urmează a fi revizuită sub aspectul referirii la partea rămasă din termenul de garanție sau de valabilitate a bunurilor, care urmează a fi una rezonabilă pentru a permite vânzarea bunului la un preț rațional.

Nu este justificată vânzarea produselor inflamabile, petroliere sau care prezintă un risc pentru viața sau sănătatea persoanelor sau mediului ambiant (art. 207¹ lit. d)), atîta timp cât se poate asigura conservarea acestora la un preț rezonabil și economic.

De asemenea, menționăm că nu este justificată valorificarea, în mod excepțional, a bunurilor care au fost folosite, în orice mod, la săvîrșirea infracțiunii (art. 207¹ lit. f)), deoarece se încalcă principiul prezumției nevinovăției. Atîta timp cât nu există hotărîrea judecătorească de condamnare definitivă, nu se poate afirma că a fost săvîrșită o infracțiune sau că bunul a fost folosit la săvîrșirea infracțiunii.

La art. 229¹:

Termenul de „urmărire a bunurilor” este unul echivoc.

În altă ordine de idei, precizăm că noțiunea de „bun infracțional” are o accepțiune largă și include bunuri care pot fi puse sub sechestru chiar dacă încă nu există o sentință. Prin urmare, nu pot fi prognozate careva acțiuni în privința acestor bunuri. Respectiv, aceste bunuri nu pot fi urmărite.

În același context, menționăm că acumularea probelor nu poate constitui o parte a recuperării bunurilor.

La fel, confiscarea și acordarea despăgubirilor nu pot fi reglementate printr-o prevedere comună, dat fiind faptul că acestea se referă la două situații diferite.

La art. 229²:

Menționăm că delegarea atribuțiilor de urmărire penală Agenției Recuperarea Bunurilor Infracționale (în continuare – Agenția) contravine scopului proiectului de lege privind Agenția Recuperarea Bunurilor Infracționale care este cel de recuperare a bunurilor, și nu de efectuare a unor acțiuni de urmărire penală. Mai mult, atribuirea acțiunilor de urmărire penală poate crea un conflict de competențe între Agenție și celelalte organe de urmărire penală care exercită urmărirea penală în privința acelorași cauze penale.

Subsecvent, în scopul eficientizării procesului de recuperare a bunurilor infracționale, considerăm oportun să se țină cont de experiența acumulată în domeniu de către alte state. Spre exemplu, în România, prin Legea nr.318/2015 a fost creată Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate, Agenție care nu are competență de urmărire penală, ci doar atribuții de facilitare a urmăririi și a identificării bunurilor provenite din săvârșirea infracțiunii și a altor bunuri, având legătură cu infracțiunile, și care ar putea face obiectul unei dispoziții de indisponibilizare, sechestru sau confiscare, emise de o autoritate judiciară competentă, în cursul unor proceduri penale, respectiv de administrare și valorificare, în cazurile prevăzute de lege, a bunurilor mobile sechestrate în cadrul procesului penal.

De asemenea, în scopul evitării unui conflict de interese, considerăm judicios ca Agenția să fie independentă față de alte autorități publice.

La art. 229⁵ alin. (1) textul „de felul în care instanța de judecată dispune de soarta bunurilor infracționale indisponibilizate” se va substitui cu textul „în dependență de hotărârea instanței de judecată referitor la bunurile infracționale indisponibilizate”.

Noțiunea de administrare prevăzută la art. 229⁶ are un conținut vag. Aceasta este definită prin termenul de „gestiune” care are un conținut și mai vag.

Norma prevăzută la art. 229⁷ este contrară prevederilor art. 102 din *Codul de executare*, care stipulează că, despre inițierea procedurii de valorificare a bunului sechestrat, executorul judecătoresc va înștiința organul care a instituit sechestrul și partea interesată în al cărei folos a fost instituit sechestrul. Mijloacele bănești obținute în urma valorificării bunurilor vor fi consemnate pe contul executorului judecătoresc și eliberate după emiterea unei hotărâri judecătorești irevocabile în acest sens.

Totodată, menționăm că, actualmente, potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 972 din 11 septembrie 2001 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență evaluare și vânzare a bunurilor confiscate fără stăpîn, sechestrate, ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictelor, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune sau a comorilor”, competența de evaluare și comercializare a bunurilor sechestrate revine organului fiscal.

În aceeași ordine de idei, luând în considerație faptul că Agenția Proprietății Publice subordonată Ministerului Economiei realizează politica statului în domeniul administrării proprietății publice, se propune examinarea posibilității ca Agenția Proprietății Publice să fie responsabilă de valorificarea bunurilor care fac obiectul acestui proiect de lege.

4. Cu referire la art. IV (ce vizează modificarea *Legii privind statutul ofițerului de urmărire penală*):

Cu referire la normele privind delegarea ofițerilor de legătură, cu statut de ofițeri de urmărire penală din cadrul altor organe de drept, pe lângă Agenția Recuperarea Bunurilor Infracționale, se vor lua în considerație obiecțiile expuse la art. 229² ce vizează statutul Agenției.

Adițional, este de menționat că un proiect de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, ce abordează aspecte similare, a fost înregistrat în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă nr. 435 din 23 noiembrie 2016. În acest caz, urmează a se ține cont de imperativul evitării eventualelor paralelisme în legislație.

Subsidiar, menționăm că proiectul conține carențe de tehnică legislativă ce necesită a fi înlăturate:

Se va indica sursa de publicare a *Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție*, după următoarea schemă: „(republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului)”.